

L'aiguat

Li agrada esmorzar tota sola. Encara que hagi dormit acompanyada, cosa que succeeix bastant sovint, es lleva a trenc d'alba, desperta suaument el company de llençols -normalment no en recorda el nom- i el convida a marxar. Ho fa amb un fil de veu ataronjat, deliciós i àcid, i amb ulls ensinistrats de fetillera. La pràctica reiterada i exitosa ha convertit el comiat en un pur tràmit. És perfeccionista de mena, fins i tot en les situacions en què la imperfecció resultaria encisadora. Si ha dormit amb pijama, es desvesteix al lavabo, perquè abans que cap altra cosa, és extremament vergonyosa. La dutxa d'aigua gelada l'eixoriveix, i tanmateix, mentre s'endormisca un instant sota la cortina d'aigua glaçada, amb el cap inclinat cap avall, la mà recolzada a l'enrajolat blavós esquerdat, i els cabells negríssims regalimant-li per les galtes i enganxant-se-li violentament a la punta del nas i al mentó, sempre hi ha un moment en què no pot evitar pensar, dia sí, dia també, en el camp per on brincava de petita. D'ençà de l'última vegada que hi va estar, aquella matinada que un aiguat va negar els boscos, cada matí es dutxa amb aigua gelada. Per això no va trucar a cap lampista quan es va espatllar el calefactor, ara fa sis mesos. El minut de nostàlgia -que els diumenges s'allarga generosament- precedeix un ritual que domina a la perfecció. En sortir de la dutxa, arqueja les cames amb la seguretat de qui ha corregut lliure durant molts anys, i malgrat la fermesa de les cuixes i el vigor de les articulacions, en cada moviment, en cada gest, per més insignificant que sigui, tota ella esclata en un raig de sensualitat embriagadora. És encantadora, fins i tot quan pretén ser mesquina, i fa mal als homes. Els n'ha fet sempre, però com qui no vol la cosa. Ara l'un, ara l'altre, fins que els adoleix, i aleshores, quan se n'adona, ja és massa tard. Sempre fa tard, així que s'afanya a vestir-se (un prodigi d'harmonia i velocitat, entaforant-se dins el jersei i els texans amb la delicadesa de la sirena que es llança al mar sabent que aquest és el seu abric) i s'asseu a la cuina davant d'un te fumejant i unes torrades amb confitura.

És un home de contradiccions. Els esmorzars l'apassionen i, no obstant això, amb prou feines té temps de dedicar-hi més de tres minuts de mitjana, insuficients per sucar les galetes a la llet i refrescar el pa i el formatge amb una mica de tomàquet. La feina és una de les seves dèries, però ningú no ho diria, a jutjar per la mandra que cada any que passa l'embolcalla amb una teranyina empalagosa de desgana i apatia. Detesta quedar-se sol, i tanmateix ho necessita. Una vegada va llegir al diari una ressenya sobre un escriptor que li passava exactament el mateix, que odiava la solitud alhora que la companyia l'hi empenyia sense alternativa. Va reta-

llar l'article curiosament, i el va desar al calaix de la tauleta de nit, vora un grapat de postals i un feix de farigola. "Aquest nen té bona fusta, volarà alt", li deien, de petit. I mira, ara. Les expectatives exagerades sempre l'havien escanyat, i en comptes d'encerar-li les ales, les hi cremaven, com quan Ícar va intentar volar fins al Sol. Li encantava, la mitologia. Ves per on, tenia una obsessió per les històries que acabaven malament. Els finals ensucrats l'emprenyaven i el sotmetien a una mena de letargia insuportable que el cobria i l'entristia durant dies. En canvi, les grans tragèdies esperonaven el seu esperit irreconciliable, i engegaven la roda amarga de l'autoflagelació. Tanta fixació amb els desenllaços tristos, tanta dèria amb la desgràcia aliena, que la malenconia ja no l'abandonava ni els moments de joia, hores assolellades que, si bé breus, eren esplèndides. I al final, la fiblada al turmell, aquell turmell que s'havia revinclat corrent camp a través, i que el turmentava sense compassió.

Plou però ella pedala. Ho fa amb l'exquisida inèrcia d'aquell que s'ha bellugat sempre amb bicicleta. Duu els cabells capturats en una trena un xic esbiaixada i frisa per arribar a casa i escoltar el silenci sepulcral que hi regna cada vespre que els llençols són tan sols per ella. Estaca la bici a un fanal i es remou les butxaques fins que troba la clau del pis. Quan arribi veurà que hi ha la finestra entre-oberta, que la pluja haurà violat el repòs de la cambra i hi haurà deixat un bassal. Un corrent d'aire empenyarà la porta i la farà espetegar. Ella arrufarà el front, tancarà la finestra en què les gotes es persegueixen vidre avall, i fregarà el mullader amb un parrac fet d'un tros de llençol vell. Escorrerà el drap i recordarà com li arribava a agradar l'aigua a la seva germana petita. Que n'era, de bonica! Tothom ho deia. Es portaven onze anys i nosa li feia haver-se'n de cuidar mentre els pares treballaven. Sacsejarà el cap per esquitxar-ne els records i es canviarà la roba èbria de pluja que encara porta posada. Mentre s'asseu a la gandula de la sala d'estar, sona el telèfon. La trucada l'agafa desprevinguda, fa dies que no li truca ningú. Qui pot ser un vespre com aquest, hostil i passat per aigua? D'amics no en té gaires, però justament és una antiga companya que li proposa d'anar a fer el got. Es veuen de tant en tant, però la complicitat entre elles és mínima. Només la vaga esperança de trobar un noi amb qui desfogar-se, de matinada i amb un fel d'alcohol, l'anima. Amb un llapis d'ulls esbossa una corba negra al pendís de les parpelles, s'abriga amb un jaquetó blau, i es mira al mirall per última vegada. Marxa amb tanta pressa que s'ha oblidat de tancar l'aixeta.

Dóna propina al taxista i li desitja a mode retòric una bona tarda. Entra a casa a corre cuita, es treu els mitjons i els deixa dins les sabates, demà encara els podrà aprofitar. Aleshores s'enfila a un escambell atrotinat per canviar una bombeta fosa del bany i mentre la descargola es deixa abduir per records que el visiten sovint.

Cargola amb destresa la bombeta nova i baixa de l'escambell amb tanta mala fortuna que es revinclu el turmell esquinçat. Coixeja cap al rebedor entre renecs i una vella resignació. Dubta uns instants i finalment decideix anar a l'ambulatori. Després d'esperar una bona estona, el metge el fa passar i li diu "ara mou cap aquí, ara cap allà, si premo aquí fa mal?" i li acaba fent radiografies per curar-se en salut. El radiòleg resulta ser home de poques paraules. Li diu que al cap dels anys moltes fractures es fan imperceptibles. Ell calla hermèticament, no fos cas se li escapessin els pensaments per la boca. Tan de bo la consciència també cicatritzés.

Surt de casa a preu fet, i just quan passa per davant de l'ambulatori, en veu sortir un xicot amb un turmell embenat. Dissimula bé la coixera, com si estigués avesat a caminar amb dificultats. Com que té pressa, però, i la vorera és estreta, baixa un instant a la calçada per avançar-lo i no alentir el pas. Segons després sent com la crida. Fa molts anys que no es veuen però el reconeix a l'acte. Es tanquen al primer cafè que troben. L'amiga? Ja hi quedarà un altre dia. Li envia un missatge dient que li ha sorgit un imprevist. Ella demana una clara, ell un té verd. Té les mans glaçades i tremola lleugerament, com una espiga a mercè del vent. Ella li mira els ulls, blaus i esquerdat com l'enrajolat del bany. Ell calla, només calla, esperant un final desgraciat. Es penedeix enormement d'haver-la interpellat, però es consola pensant que ha estat una acte reflex, instintiu. L'observa de reüll mentre les mans es refugien en l'escalfor de la porcellana, i veu com el temps ha solcat un cos esplèndid que tants anys abans havia estat superb. Lentament el silenci descobreix davant seu la immensitat de la recança. Amb una lucidesa inhabitual i amb les crosses de la memòria, en tota ella hi reconeix una bellesa antiga, mermada, però en cap cas perduda, perquè ell ha procurat guardar-ne una part. La millor, n'està convençut. No deixa de veure, en ella, en les pupil·les opaques, en les pestanyes marcides, en les mans entumides, tot el que li ha passat a ell mateix, tota l'amargor que l'ha anat devorant, i en adonar-se'n, nota un fiblada a les costelles. Però no sent dolor, sinó una mena de clatellada que el sacseja i el desperta.

Com si el cel hagués endevinat els intents de la flama que malda per encendre unes brases que creia apagades definitivament, un aiguat els cobreix de dalt a baix. En tan sols mig minut, l'aigua ho nega tot. A ell li esfilagarsa la bena que li protegia el turmell inflat, i a ella li escorre el traç de les parpelles entintades. Els cabells negríssims se'ls aferren a les galtes amb la força amb què les algues s'abracen a les roques. Les galtes d'ella son roges com una maduixa primerenca; les d'ell, pàl·lides i dures com el marbre. Sense mirar-se, com si la pluja els entelés la vista, ella inclina lleugerament el coll i recolza el cap a les seves espatlles. La punta del nas li frega

el pit aprofitant la tossuderia d'un botó de la camisa. Amb això n'hi ha prou perquè un espetec el cremi per dins i les galtes se li incendiïn, com si plogués sang calenta sobre un fris, i perquè ella senti un crit ofegat que l'estremeix fins al dolor. No hi ha temps per a res més. Aquesta segurament és l'última vegada que es veuen. No cal que es retrobin més ni que es creuin per casualitat. De fet, hauria estat millor evitar la topada. Maleïda bombeta i maleïda trucada. Ella tomba cap al passeig, i encara que a ell aquest camí també li aniria bé, pren un carreró en direcció a les drassanes. Les dues figures es fonen ràpidament en la foscor i es dilueixen com dues gotes rebels i vençudes al riu de la nit.

Com sempre que plou, quan arribin a casa intentaran assecar-se el cabell. Prou que hi esmerçaran temps i dedicació, que no se'n sortiran pas. Duen l'aigua cisellada al moll dels ossos.

Marc Farràs Piera
Premi Drac 2011